

BOMEN EN BUREN: WAT ZEGT DE WET?

In de wetgeving staan een aantal regels die gerespecteerd moeten worden bij het planten van bomen en struiken om conflicten tussen aangelanden te vermijden. De bepalingen vinden we terug in verschillende wetteksten. Dikwijls lopen dergelijke conflicten uit op een eis tot rooien van de bomen, tot frustratie van de eigenaar. In dit artikel gaan we in op de plantafstanden uit het Veldwetboek uit 1886 en het nieuw aangevulde Burgerlijk Wetboek en behandelen we de regels uit andere wetgeving die van toepassing kunnen zijn bij het planten van bomen. De conclusie: het aanplanten van bomen kent heel wat regels, maar bomen hebben (gelukkig) ook rechten!

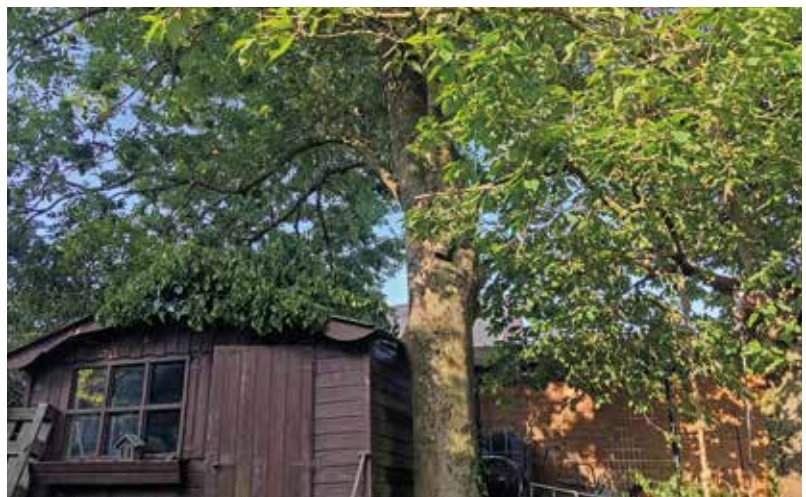
BURGERLIJK WETBOEK: ALGEMENE AFSTANDSREGELS BIJ BOMEN PLANTEN

Tot 2019 vonden we de respecteren plantafstanden voor bomen en struiken terug in het Veldwetboek uit 1886. In 2019 werden deze overgenomen in het Burgerlijk Wetboek. De bepalingen werden in september 2021 van kracht.

In art. 3.133 lezen we: "alle beplantingen moeten minimaal op de hierna bepaalde afstanden van de perceelsgrens staan: bomen die minstens 2 meter hoog zijn, 2 meter te rekenen vanaf het midden van de voet van de boom. Andere bomen, struiken en hagen: op een halve meter. Uitzonderingen zijn: als partijen hierover een contract hebben gesloten (via overeenkomst of notariële akte)".

GEVOLGEN VAN HET NIET RESPECTEREN VAN DE AFSTANDSREGELS

Werden bomen, hagen, heesters en struiken op een kortere afstand geplant dan in de wet bepaald, dan kan de nabuur de snoeiing of rooijing ervan eisen tenzij de rechter van oordeel is dat dit rechtsmisbruik uitmaakt. De rechter houdt bij dat oordeel rekening met alle omstandigheden van het geval, met inbegrip van het algemeen belang. Dit betekent dat dit eisen geen automatisch recht inhoudt. Bijgevolg is het de (vrede)rechter die in deze kwesties een appreciatiebevoegdheid heeft. Hierbij zal die alle belangen van beide partijen inroepen en rekening houden met het algemeen belang. Dit is een belangrijke nuance. In de rechtszaak die de natuursector aangespannen heeft tegen de wijziging in het burgerlijk wetboek, waardoor ook bomen op het openbaar domein onderhevig worden aan de afstandsregels, werd dit door het Grondwettelijk Hof ook beklemtoond. De afstandsregels blijven (voorlopig) dus gelden, maar het is steeds aan de rechter om bij een aanvraag tot rooien of snoeien van takken of wortels een afweging te maken tussen de noodzaak voor de aanvrager en het algemeen belang.

En daarbij benadrukte het Grondwettelijk Hof dat straatbomen ook effectief bijdragen aan het algemeen belang omdat één van de functies van het openbaar domein is om groen en leefbaar te zijn. Het Hof stelt dat de nieuwe bepalingen enkel kunnen worden toegepast op "de beplantingen die zich bevinden op een openbaar domeingoed, voor zover zulks de openbare bestemming van dat goed niet in de weg staat". Daarbij stelt het Hof dat "de aanwezigheid van beplantingen in veel gevallen essentieel is voor de verwezenlijking van de openbare bestemming van een openbaar domeingoed", waarbij het Hof zegt dat straatbomen een wezenlijk onderdeel uitmaken van het leefmilieu, de landinrichting en de ruimtelijke ordening.

Bovendien betekent de uitspraak van de (vrede)rechter nog niet dat men automatisch een vergunning heeft om de boom te mogen kappen. Die vergunningen/ontheffingen/afwijkingen moeten indien nodig ook aangevraagd en bekomen worden vooraleer bomen gekapt kunnen worden.

Belangrijke uitzondering: de 30-jarige verjaring. Dit is een nieuwe bepaling sinds de verschuiving naar het burgerlijk wetboek. Als de beplanting al meer dan 30 jaar op dezelfde plaats staat maar op minder dan 2 meter van de perceelsgrens staat, kan men niet meer verplicht worden om deze te verwijderen als burens erom vragen.

↑ De kruin van een oude es uit de jaren zeventig overspant ook twee tuinhuisjes van de burens die pas na 2015 werden gezet.
© Emmanuel Desmet

Bron: Bomen planten: wat zegt de wet? Ecopedia (<https://www.ecopedia.be/pagina/bomen-planten-wat-zegt-de-wet>)

Met dank aan BOS+